

Dr. SEYİTHAN GÜNEŞ
Emekli Hakim

HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
TEŞEKKÜR.....	XI
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm **KAVRAM, HUKUKİ NİTELİK VE TARİHSEL GELİŞME OLARAK HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI KURUMU**

I. KAVRAM OLARAK HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI.....	5
II. HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI KURUMUNUN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	10
III. HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI KURUMUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	13
A. Genel Olarak.....	13
B. Amerika Birleşik Devletlerinde.....	14

C. İngiltere’de	16
D. Fransa’da	18
E. İsviçre’de	19
F. Macaristan’da	21
G. Avusturya’da	21
H. Almanya’da	22
I. Türk Hukukunda	23

İkinci Bölüm

HÜKÜM, UNSURLARI VE ÇEŞİTLERİ

I. HÜKÜM	29
II. HÜKMÜN UNSURLARI	31
A. İddia	32
B. Savunma	33
C. Deliller ve Değerlendirilmesi	34
D. Gerekçe	35
E. Hüküm Fıkrası	37
III. HÜKÜM ÇEŞİTLERİ	38
A. Beraat Hükümü	39
B. Ceza Verilmesine Yer Olmadığına Dair Hüküm	42
C. Mahkumiyet Hükümü	44
D. Güvenlik Tedbirine Hükmedilmesine Dair Hüküm	46
E. Davanın Reddine Dair Hüküm	48
F. Davanın Düşmesine Dair Hüküm	49
G. Adli Yargı Dışındaki Yargı Merciiine Yönelik Görevsizlik Kararı	51
IV. AÇIKLANMASI GERİ BIRAKILABİLEN HÜKÜMLER	52

Üçüncü Bölüm
ERTELEMENİN DİĞER ÇEŞİDİ
OLAN KURUMLARIN HÜKMÜN
AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI
İLE İLİŞKİSİ

I. GENEL OLARAK ERTELEME.....	55
II. KAMU DAVASININ AÇILMASININ ERTELENMESİ.....	56
III. YARGILAMANIN ERTELENMESİ.....	62
IV. CEZANIN ERTELENMESİ.....	63
V. HÜKMÜN ERTELEMESİ	67
VI. İNFAZIN ERTELENMESİ.....	69

Dördüncü Bölüm
KURUMUN UYGULANMA KOŞULLARI VE
DENETİM SÜRECİ

I. HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BRAKILMASI KARARI İÇİN KOŞULLAR	73
A. Genel Olarak.....	73
B. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararının Objektif Koşulları	74
1. Sonuç Cezanın İki Yıllık Hapis Cezasını Aşmamış Olması ..	75
2. Her Miktarda Adli Para Cezası	77
C. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararının Sübjektif Koşulları	78
1. Sanığın Daha Önce Kasıtlı Bir Suçtan Mahkum Olmamış Olması.....	79
2. Sanığın Bir Daha Suç İşlemeyeceği Konusunda Mahkemece Kanaat Oluşması.....	85
3. Varsa Maddi Zararın Karşılanması.....	94
a. Zarar Kavramı	96

aa. Maddi Zarar	97
bb. Manevi Zarar	99
b. Zararın Pasif Süjesi Mağdur	102
aa. Gerçek Kişinin Zararı	102
bb. Kamunun Zararı	104
cc. Kamu Dışındaki Tüzel Kişilerin Zararları	106
c. Zararın Giderilmesi İstenebilecek Suçlar	106
d. Zararın Tespiti	109
e. Zararın Giderilmesi Biçimleri	114
aa. Aynen İade	115
bb. Suçtan Önceki Hale Getirmek	116
cc. Tazmin	117
f. Zararın Peşin veya Taksitle Giderilmesi	117
g. Zararın Giderilmesinde Yaşanan Bazı Sorunlar	119
aa. Zararın Kısmen Ödenmesi	120
bb. Zararın Üçüncü Kişiler Tarafından Giderilmesi	122
cc. İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Zararın Giderilmesi	123
dd. Hukuk Mahkemelerinde Tazminat Davasıyla Zararın Giderilmesi	125
ee. Mağdurun Önerilen Miktarı Kabul Etmemesi	128
ff. Mağdura Ulaşılamaması veya Mağdurun Ölümü ...	130
4. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılmasının Sanık Tarafından Reddedilmemesi	133
D. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması için Özel Düzenlemeler ve Uygulama Şartları	142
1. Uzlaştırma Kapsamındaki Suçlarda Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması	143
2. Uyuşturucu Kullanma veya Kullanmak Amacıyla Bulundurma Suçlarında Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması	147
II. DENETİM SÜRECİ VE YÖNTEMLERİ	154
A. Sanığın Denetim Süresine Tabi Tutulması	154

B. Sanığın Belirli Denetimli Serbestlik Tedbirine Tabi Tutulması	156
1. Sanığın Bir Meslek ve Sanat Sahibi Olması İçin Bir Eğitim Programına Devam Etmesini Sağlamak.....	159
2. Sanığı, Sahip Olduğu Meslek ve Sanat Dalında Ücret Karşılığında Çalıştırmak.....	160
3. Belli Bir Yere Gitmesini Yasaklamak veya Belirli Bir Yere Gitmeye Zorlamak	161
C. Erteleme ve Seçenek Yaptırım Yasağı	163
III. SANIĞIN DENETİM SÜRECİNİ OLUMLU GEÇİRMESİ	167
IV. SANIĞIN DENETİM SÜRECİNİ OLUMSUZ GEÇİRMESİ.....	170
A. Denetimli Serbestlik Tedbirlerinin İhlali.....	171
B. Denetim Süresi İçerisinde Yeni Kasıtlı Bir Suç İşlemesi	172
1. Genel olarak.....	172
2. Sanığın Denetim Süresi İçinde Kasıtlı Yeni Suç İşlemesi Durumunda Yeniden Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılma Yasağı	175
3. Denetim Sürecinin İhlali İddiası ve Yeni Hüküm	180
a. Sanığın Denetim Sürecindeki Yükümlülüklerle Aykırı Davranması Halinde Hükümün Açıklanmasına Karar Verilmesi	181
b. Cezanın Yarısına Kadar Kısmının İnfaz Edilmemesi....	183
c. Hükümdeki Hapis Cezasının Ertelenmesi.....	185
d. Cezanın Seçenek Yaptırımlara Çevrilmesi	187
C. Denetim Süresi İçinde Dava Zamanaşımının Durması.....	188
D. Yargılama Giderleri.....	193
V. HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASININ UYGULANAMAYACAĞI SUÇLAR.....	195
A. Anayasanın 174. Maddesine Göre Koruma Altına Alınan İnkılap Yasalarındaki Suçlar	198
B. Disiplin Suç ve Cezaları.....	199
C. İmar Kirliliğine Neden Olma Suçu.....	201

D. Disiplin ve Hapsen Tazyiki Gerektiren Suçlar	204
E. İcra İflas Yasasında Yer Alan Suçlar	207
F. Sporda Şiddet, Şike ve Teşvik Primi Suçları.....	208

Beşinci Bölüm

**HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ
BIRAKILMASI VE YASA YOLLARI**

I. GENEL OLARAK	211
II. OLAĞAN YASA YOLLARI	215
A. İtiraz Yasa Yolu	215
1. Hukuki Düzenleme.....	216
2. İtirazın İnceleme Yöntemi.....	219
3. İncelemenin Sınırları.....	222
4. Mahkumiyet Hükümündeki Hukuka Aykırılıkların Giderilmesi.....	230
5. İtirazın Kabulü ve Yeniden Yargılama	232
B. İstinaf veya Temyiz Yasa Yolu.....	235
III. OLAĞANÜSTÜ YASA YOLLARI.....	239
A. Cumhuriyet Başsavcısının İtiraz Yetkisi.....	239
B. Yargılamanın Yenilenmesi	240
C. Kanun Yararına Bozma	245
D. Anayasa Mahkemesinde Bireysel Başvuru Yolu Olarak Denetime Konu Edilmesi	248

Altıncı Bölüm
HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ
BIRAKILMASINDA DENETİM SÜRESİNİN
SONA ERMESİNİN SONUÇLARI VE
YAŞANAN SORUNLAR

I. SANIĞIN DENETİM SÜRESİNDE KASITLI BİR SUÇ İŞLEMEMESİ, TEDBİR VE YÜKÜMLÜLÜKLERE UYGUN DAVRANMASI.....	255
II. DENETİM SÜRECİNİN İHLALİ NEDENİYLE HÜKMÜN AÇIKLANMASI VE İNFAZ YARGILAMASINDA USUL	259
A. İhbar Süreci.....	259
B. Duruşma.....	266
C. Şikayetten Vazgeçmenin Yeni Karara Etkisi	269
D. Hükümde Değişiklik Yapmak Durumu.....	272
1. Sanığın Kasıtlı Bir Suç İşlemesi Durumunda	275
2. Sanığın İsteyerek Tedbir ve Yükümlülüklere Uymaması Durumunda	276
3. Sanığın İstemeyerek Tedbir ve Yükümlülüklere Uymaması Durumunda	279
E. Yeni Karar	281
F. Yeniden Verilen Karara Karşı Yasa Yolu.....	283
1. Düşme Kararına Karşı	284
2. Hükümün Açıklanması Kararına Karşı	286
3. Talebin Reddine Karşı	287
III. HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI KARARININ SONUÇ VE ETKİSİNE BAĞLI YAŞANAN SORUNLAR.....	289
A. Genel Olarak.....	289
B. Müsadere konusundaki sorunlar	289
1. Genel Olarak Müsadere	289
2. Müsadere Konusu Eşyanın Suçta Kullanılmış Olması	292

3. Müsadere Konusu Eşyanın Suçta Elde Edilen Eşya veya Kazanç Olması	294
4. Müsadere Konusu Eşyanın Bizatihi Suç Eşyası Olması.....	295
5. Müsadere Hususunun Tabi Olduğu Yasa Yolu	296
6. Müsadere Kararının İnfazı veya Eşyanın İadesi Durumu ...	299
C. Belli Hakların Kullanmaktan Yoksunluk	307
D. Adli Sicil Durumu	311
E. Kararın Kamu Memuriyetine ve Disiplin Hukukuna Etkisi	315
F. Kararın Avukatlık Hukukuna Etkisi.....	321
G. Yabancı Sanığın Sınır Dışı Edilmesi	324
H. Tekerrür Durumu.....	325
I. Kararın Özel Sicile Kaydedilmesi ve Başkasınca Öğrenme Durumu	328
J. Şikayete Bağlı Suçlarda Karardan Sonra Şikayetten Vazgeçme	333
K. Kararın Zamanaşımına Etkisi.....	336
L. Kararın Özel Hukuka İlişkin Davaya Etkisi	340
M. Zaman Bakımından Uygulama ve Uyarılama	342
1. Kurumun Hukuki Niteliği Açısından Uyarılama	345
2. Lehe Kanununun Geçmişe Yürürlüğü İlkesi.....	347
3. Uyarılama Yargılaması ve Usul.....	350
4. Kararların Bulunduğu Aşama Bakımından Uygulama ve Uyarılama	355
a. Yerel Mahkemelerdeki Derdest Davalarda Uyarılama ...	355
b. İstinaf Aşamasındaki Hükümlerde Uyarılama.....	356
c. Kesinleşmiş Olan Hükümlerde Uyarılama	358
d. İnfaz Edilmiş Hükümlerde Uyarılama	359
N. Yargılama Giderleri ve Vekalet Ücreti	361
SONUÇ	365
KAYNAKÇA	397